

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาใน
เขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

Guidelines of School-based curriculum management for opportunity expansion
school students in Eastern Economic Corridor Area

อมรพิมล นึกชัยภูมิ¹และ ยศวีร์ สายฟ้า²

Amonpimon Nuekchaiyaphoom¹ and Yotsawee Saifah²

Received January 12, 2021 & Revise June 01, 2021 & Accepted September 30, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียน, ศึกษาสภาพความเป็นจริงและระดับ
ความสำคัญการบริหารหลักสูตร และเสนอแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยาย
โอกาสในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก การวิจัยเป็นแบบผสมผสานวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิง
ปริมาณ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากร
ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 466 คน ใช้วิธีการ
สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การ
สัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลจำนวน 19 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลดังนี้ (1) ด้านคุณลักษณะ พบ 2 ลักษณะ คือ 1. คุณลักษณะขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1.1) มีความรู้ใน
ระดับพื้นฐาน 1.2) มีความรับผิดชอบ 1.3) ปฏิบัติงานตามคำสั่งได้ 1.4) คิดแก้ปัญหาได้ 2. คุณลักษณะเฉพาะ
ได้แก่ 2.1) การใช้เครื่องมือช่าง 2.2) การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ 2.3) ความรู้ทางด้านช่าง 2.4) การจัดทำบัญชี
2.5) สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศ 2.6) ความสามารถด้านงานฝีมือ (2) สภาพความเป็นจริงและระดับ
ความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า โรงเรียนดำเนินงานให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารวิชา
ภาษาไทย และส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ขั้นพื้นฐานมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Master of Education Program in Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn
University. e-mail: Amonpimon.nuek@gmail.com

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

²Assistant Professor, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn
University e-mail Yotsawee.s@gmail.com

ภาษาไทยสื่อสาร และการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ระดับพื้นฐาน (3) แนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีองค์ความรู้ในด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม และฝึกทักษะทางด้านอาชีพต่าง ๆ

คำสำคัญ: ระเบียบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก, การบริหารจัดการหลักสูตร, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

The objective of the research was to study the fundamental characteristics of the students, study the reality and the level of priorities in curriculum administration. And propose guidelines for the school curriculum management, expanding opportunities in the Eastern Economic Corridor The research was blended. The methods consisted of quantitative research the data collection tool was a questionnaire to collect data from a sample group of 466 administrators, teachers, school personnel, expanding educational opportunities in the Eastern Economic Corridor. The data was analyzed using mean and standard deviation. Qualitative research They used interviews and group discussions from 19 informants and analyzed the data through content analysis.

The results were summarized as follows: (1) The characteristics were found in 2 aspects: 1. Basic qualifications: 1.1) Basic knowledge 1.2) Responsibility 1.3) Can work according to instructions 1.4) Problem solving 2. Specific features include 2.1) Using tools 2.2) Using computer software 2.3) Technician knowledge 2.4) Accounting 2.5) Ability to communicate in foreign languages 2.6) Crafts ability (2) The reality and the level of importance of curriculum management, it was found that the school operated the students to have the ability to communicate in Thai language. And encourage students to have the most basic knowledge the least common side is the field of providing knowledge specific to the industry and profession the point that should be of greatest importance is to promote students to have the ability to communicate in the Thai language. And promoting students to have basic knowledge. (3) Guidelines for the management of school curriculum Students should be promoted to acquire

knowledge of industry and technology used in industrial plants. And practice various professional skills.

Keyword: Eastern Economic Corridor, School-based curriculum management, Opportunity expansion school

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันรัฐบาลต้องการเน้นให้ประเทศพัฒนาไปอย่างยั่งยืนโดยใช้ปัจจัยหลายอย่างเป็นตัวเกื้อหนุน หนึ่งในนั้นก็คือการเติบโตของเศรษฐกิจที่ต้องอาศัยอุตสาหกรรมในประเทศเป็นอย่างมาก ดังที่ปรากฏในยุทธศาสตร์ที่ 2) ยุทธศาสตร์ด้านความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งต้องผลักดันประเทศให้มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจโดยใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นการสร้างความมั่นคงให้เศรษฐกิจของประเทศมีความสามารถในการแข่งขันสูง สร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมแห่งอนาคตและเป็นจุดสำคัญของการเชื่อมโยงในภูมิภาคทั้ง การคมนาคมขนส่ง การผลิต การค้า การลงทุน และการทำธุรกิจ จึงได้มีนโยบายหรือโครงการที่ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจตามมามากมาย หนึ่งในนั้นก็คือ โครงการระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor :EEC) ซึ่งเป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นโดยมีเป้าหมายในการใช้พื้นที่ภาคตะวันออกซึ่งเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมของประเทศ ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี และจังหวัดระยอง ในการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมให้เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจชั้นนำของเอเชีย (Chandler, A. T. and Folarin, B., 2018)

ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor :EEC) หมายถึง เขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง รวมไปถึงเขตจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้องที่มีการพัฒนาศักยภาพทางด้านอุตสาหกรรม ด้วยการพัฒนาความพร้อมในด้านระบบขนส่ง โครงสร้างพื้นฐาน อำนวยความสะดวกต่อการเข้ามาลงทุนของผู้ประกอบการ การจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อให้เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจและพัฒนาศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจจนถึงขีดสุด ซึ่งการนำยุทธศาสตร์ในการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ของภาคตะวันออกของไทยโดยเฉพาะใน 3 จังหวัดสำคัญที่อยู่ในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษในหลายด้าน ซึ่งคนในท้องถิ่นบริบทระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออกต้องปรับตัวเพื่อให้เข้ากับบริบทพื้นที่ของตนตามความต้องการแรงงานของผู้ประกอบการ มีการเปลี่ยนอาชีพดั้งเดิมและส่งเสริมให้บุตรหลานของตนเข้าเรียนในสาขาที่เป็นที่ต้องการของแรงงานมากขึ้น

เมื่อความต้องการของแรงงานและผู้ประกอบการ มีจุดเน้นด้านคุณลักษณะและทักษะเฉพาะ สถาบันทางการศึกษาจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้กับนักเรียนเพื่อให้มีทักษะที่สำคัญและจำเป็นที่จะสามารถนำไปใช้ในการทำงานในอนาคตได้ ซึ่งเขตพื้นที่ในบริบทระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เป็นบริบทที่ต้องการให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาออกมาแล้วมีคุณลักษณะที่พิเศษจากบริบท เพื่อที่จะได้นำมาเป็นแรงงาน ผู้ประกอบการ

ในเขตพื้นที่อุตสาหกรรมพิเศษเหล่านี้ได้ รวมทั้งนักเรียนต้องมีคุณธรรม จริยธรรมในการประกอบอาชีพอีกด้วย หลักสูตรที่นำมาใช้ในบริบทระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกนี้จึงควรต้องส่งเสริมคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพในอนาคตให้กับนักเรียน ด้วยการผสมผสานเนื้อหาสาระหลายๆ ศาสตร์เข้าด้วยกัน รวมทั้งหลักสูตรนี้จะต้องเน้นในเนื้อหาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะที่จะใช้ในการทำงานและเป็นที่ต้องการของผู้ประกอบการในอนาคต

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นโรงเรียนที่มาจากนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานจาก 6 ปี เป็น 9 ปี เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานถึงระดับมัธยมศึกษา โดยวัตถุประสงค์ให้นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นกลุ่มเดิมที่ด้อยโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ความพร้อมที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงานและเป็นพื้นฐานที่จะศึกษาต่อในระดับสูง (Atigkaphan P, 2005) เนื่องจากผู้เรียนระดับชั้นมัธยมของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยส่วนใหญ่แล้ว เป็นนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา ดังนั้นเมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไปแล้วมักจะออกไปเป็นแรงงานตามโรงงาน อุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือครอบครัว หรือไปเรียนต่อทางด้านสายอาชีพเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการทำงานในอนาคต นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสจึงมีความเหมาะสมเป็นอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานทางด้านอาชีพให้นักเรียนตั้งแต่ในระดับโรงเรียน

จากการค้นคว้างานเอกสารพบว่าการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ยังไม่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเท่าที่ควร ทั้งที่ผู้เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสเป็นช่วงวัยที่จะเป็นแรงงานสำคัญของภูมิภาคในอนาคต ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก
3. เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

Bureau of academic affairs and education standards (2010) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และนำหลักสูตรลงไปสู่การเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำหลักสูตรให้ครอบคลุมส่วนที่เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาได้ประกาศใช้ และสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหาร คณะครูผู้สอน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน แสดงให้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความร่วมมือของทั้งโรงเรียนและชุมชน

Simahasan A. (2003) ได้ให้ความหมายของ หลักสูตรสถานศึกษา ไว้ว่า เป็นแผนการหรือแนวทางการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ที่มีข้อกำหนดของการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพในทุก ด้านไว้อย่างชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการดำเนินงาน การประกันคุณภาพสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอกไว้เบ็ดเสร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ Kunarak K. (2000) ที่ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า เป็นหลักสูตรที่เกิดจากการวางแผนร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและบุคลากรในชุมชน มีการออกแบบหลักสูตรให้มีความครอบคลุมภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนเป็นเป้าหมายของคุณภาพการศึกษาอันเป็นแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนการสอนซึ่งเป็นมวลประสบการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนการหรือแนวทาง ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งได้จัดมวลประสบการณ์ให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ทางการเรียนตามที่โรงเรียนได้กำหนดไว้ และใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข

ทั้งนี้ Simahasan A. (2002) ยังได้ให้ความสำคัญของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง เป็นเครื่องมือที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยหลักสูตรมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาของแต่ละบุคคล สามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิดที่เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัดที่แท้จริงของตน และสามารถพัฒนาความสามารถนั้นได้อย่างเต็มศักยภาพ

จากการศึกษาในด้านองค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา จากนักวิชาการทางการศึกษา ทำให้สามารถสรุปได้ว่าหลักสูตรสถานศึกษามีองค์ประกอบ ดังนี้ 1) มีทิศทางและเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2) จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา 3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 4) โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา 5) มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 7) ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

นอกจากนี้ Phupan S. (2003) ได้สรุปขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการใช้หลักสูตร

เริ่มตั้งแต่การตรวจสอบและเตรียมหลักสูตร การทำโครงการและวางแผนนำร่อง ทดลองใช้หลักสูตรนำร่อง ประชาสัมพันธ์หลักสูตร และเตรียมบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการใช้หลักสูตร

2. ขั้นตอนดำเนินการใช้หลักสูตร

เมื่อถึงขั้นนำหลักสูตรไปสู่กระบวนการเรียนการสอนแล้ว กระบวนการนี้จะ มี 3 ลักษณะได้แก่ การบริหารและบริการหลักสูตรให้ดำเนินไปอย่างถูกต้องเหมาะสม การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ขั้นตอนติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

เป็นขั้นตอนของการแนะนำและให้ความช่วยเหลือในการใช้หลักสูตร ประกอบด้วยผู้นิเทศซึ่งจำเป็นจะต้องสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีกับผู้รับการนิเทศเพื่อให้เกิดความร่วมมือและความเป็นประชาธิปไตย รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้การนำหลักสูตรไปใช้นี้จะเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาหรือหัวหน้าสาขาวิชา ครูผู้สอน บุคลากรอื่น ๆ โดยบุคคลเหล่านี้จะมีบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ การที่หลักสูตรสถานศึกษาจะบรรลุผลตามที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น สถานศึกษาจะต้องมีการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันศึกษาและวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และเตรียมความพร้อมในการเริ่มใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมไปถึงการส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับปัจจัยต่าง ๆ ตามที่สถานศึกษาพึงมี และมีการติดตาม ดูแลคุณภาพการจัดทำหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ครบวงจร และนำผลที่ได้จากการติดตามกำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตรนี้มาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

แนวคิดด้านคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับนักเรียนที่ด้อยโอกาสได้เรียนต่อจนจบการศึกษาภาคบังคับ (ไพรัตน์ อธิกพันธ์, 2548) ซึ่งคุณลักษณะที่นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสควรมีนั้น หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ

ทั้งนี้ในแต่ละสถานศึกษายังสามารถกำหนดคุณลักษณะเพิ่มเติมให้สอดคล้องกับบริบท และความต้องการตามของสถานศึกษาได้

แนวคิดการจัดการศึกษาภายใต้บริบทของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC)

ศึกษาธิการจังหวัดระยองได้มีการเตรียมการเพื่อจัดการศึกษาของผู้เรียนให้มีความสอดคล้องกับบริบทสังคมภายใต้บริบทของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) จากการจัดประชุมสัมมนาให้แก่ครู หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และผู้ประกอบการ ได้ร่วมกันปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาคนเพื่อไปเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของภาคตะวันออก นอกจากนี้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดระยองและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 (ระยอง-ชลบุรี) ได้เน้นให้โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรทวิศึกษาและส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาต่อในสายอาชีพมากขึ้น เพื่อให้มีแรงงานตามความต้องการของตลาดแรงงานที่ขณะนี้มีความต้องการกำลังคนในสายอาชีพเพิ่มมากขึ้น เพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมในสาขาต่าง ๆ จำนวนมาก โดยมีมาตรการส่งเสริมการเรียนต่อสายอาชีพ คือ กำหนดแผนการรับนักเรียนศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2560 ที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนต่อสายอาชีพ, ให้โรงเรียนมัธยมในเขต สพม.18 รับนักเรียนที่จะเรียนต่อในสายสามัญเพียงรอบเดียว และแต่งตั้งคณะกรรมการจังหวัดเพื่อเพิ่มสัดส่วนสายอาชีพให้มากขึ้น (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต18 , มปป) และยังได้มีการจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนแผนการจัดการศึกษาร่วมกับหน่วยงานเอกชน โดยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดโครงการสร้างห้องเรียนสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์และคณิตศาสตร์ ในโรงเรียนศูนย์คุณภาพตำบล จัดโครงการพัฒนาครูและบุคลากรโรงเรียนศูนย์คุณภาพ โดยเน้นให้ครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้แนว Active Learning สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ สามารถใช้ดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ และเน้นให้ครูสร้างลักษณะนิสัยของผู้ประกอบการ จัดโครงการการจัดการเรียนรู้การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้วยการเรียนกับสื่อวัฒนธรรมทางระบบคอมพิวเตอร์ หรือการเรียนรู้กับเจ้าของภาษาโดย (Native Speaker) หรือพัฒนาครูให้สามารถจัดกิจกรรมสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร จัดโครงการพัฒนาห้องเรียนสร้างสรรค์ โดยจัดหาสื่ออุปกรณ์ที่ส่งเสริมทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การออกแบบเชิงสร้างสรรค์ เทคโนโลยีและพื้นฐานทางด้านวิศวกรรมศาสตร์

ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่จะนำมาใช้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรจะต้องมีการวางแผนเพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ที่สถานศึกษาตั้งอยู่ รวมทั้งสนับสนุน กำกับดูแล ติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะได้พัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ตามที่สถานศึกษาและสังคมบริบทโดยรอบต้องการ

ขอบเขตของงานวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก มีประชากร คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกทั้ง 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 466 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 19 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยตั้งแต่ มกราคม 2563 - กันยายน 2563

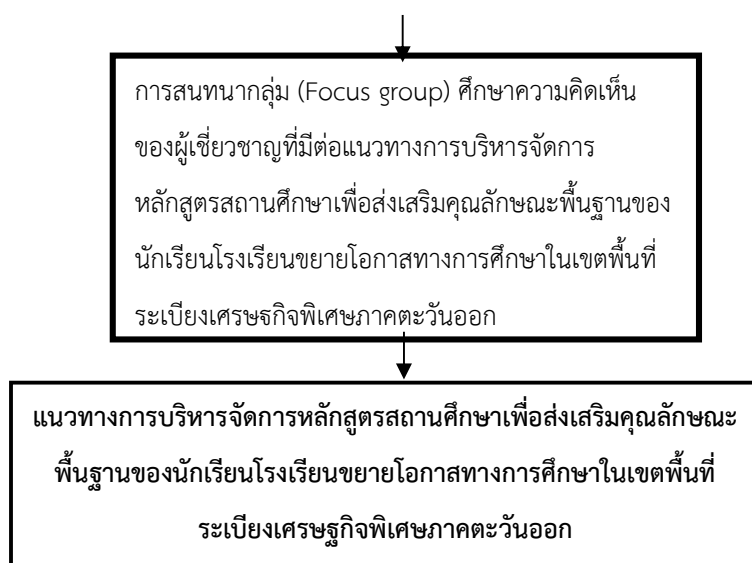
Conceptual Framework

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ตามองค์ประกอบหลักสูตร 7 ด้าน

- 1) ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้
- 4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบ หัวหน้างาน แรงงาน อุตสาหกรรมจังหวัด ผู้บริหาร ครูผู้สอน

สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ตามองค์ประกอบหลักสูตร 7 ด้านที่ได้จากการตอบแบบสอบถามโดยผู้บริหาร ครูผู้สอน

ภาพที่ 1 Conceptual Framework

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหาร ครู บุคลากรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก จำนวน 466 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 19 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ (SPSS for Windows Version 20) หาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ ตามลักษณะของเครื่องมือ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการ

วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทั้ง 3 แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1) ผลการสัมภาษณ์ วิเคราะห์เอกสาร และสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก 2) ผลการศึกษาแนวทางการการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และ 3) ผลการสนทนากลุ่ม (Focus group) ระดมความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อนำผลที่ได้มาสรุปข้อมูล จัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นต่าง ๆ แล้วจึงนำเสนอเป็นแนวการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยแบ่งเป็น 3 ข้อตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ผู้วิจัยสามารถสรุปคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาคุณลักษณะของนักเรียน จากผู้ประกอบการ แรงงานอุตสาหกรรมจังหวัด สถานศึกษา ผู้บริหาร และครูที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พบว่า คุณลักษณะพื้นฐานที่นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสควรมี แบ่งออกได้ ดังนี้

1. คุณลักษณะขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1.1) มีความรู้ในระดับขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สามารถพูดและเขียนสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ 1.2) มีความรับผิดชอบ ความขยัน ความอดทน ซื่อสัตย์ ทัศนคติที่ดี และใฝ่เรียนรู้ 1.3) สามารถปฏิบัติงานตามคำสั่ง เข้าใจวัฒนธรรมองค์กร และทำงานตามเวลาที่กำหนดและ 1.4) สามารถคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

2. คุณลักษณะเฉพาะ ได้แก่ 2.1) มีความรู้ในการใช้เครื่องมือช่างขั้นพื้นฐาน 2.2) มีความรู้ในด้านการใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน 2.3) มีความรู้ทางด้านช่าง สามารถซ่อมแซมอุปกรณ์ หรือใช้ซ่อมสิ่งของอย่างง่ายได้ 2.4) สามารถจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย และความรู้ด้านการตลาดขั้นพื้นฐาน 2.5) สามารถเขียน และพูดสื่อสาร

ภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษได้ และ 2.6) มีความสามารถทางด้านการฝีมือ การประดิษฐ์ อุปกรณ์ของใช้ต่าง ๆ

2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ผู้วิจัยสรุปสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ได้ดังนี้ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ผลการศึกษา พบสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการหลักสูตรทั้ง 7 ด้าน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ด้าน	สภาพความเป็นจริง		ระดับความสำคัญ	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1. ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร				
- การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ระดับพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ	2.62	0.520	2.72	0.465
- กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	2.32	0.596	2.55	0.555
2. ด้านการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา				
- การกำหนดโครงสร้างรายวิชา การเรียนการสอนสาระภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	2.72	0.465	2.77	0.446
- การเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติมที่พัฒนาองค์ความรู้ผู้เรียนด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม	2.30	0.580	2.50	0.546
3. ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้				
- การกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ที่พัฒนาคุณลักษณะพื้นฐานด้านอาชีพให้กับนักเรียน	2.49	0.569	2.63	0.522
- การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะภาษาอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ	2.10	0.686	2.42	0.649
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริม และพัฒนาทักษะภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม การเขียนภาษาไทยตามหลักวิชาการ	2.53	0.572	2.53	0.522
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือในโรงงานอุตสาหกรรม ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม หรือ	2.17	0.663	2.47	0.594

ด้าน	สภาพความเป็นจริง		ระดับความสำคัญ	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
งานที่ปฏิบัติในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก				
5. ด้านแหล่งเรียนรู้และสื่อการสอน				
- การจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีสื่อการสอน และสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทางภาษาไทย การเขียนภาษาไทยตามหลักวิชาการ	2.50	0.538	2.64	0.503
- การจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีสื่อการเรียนการสอน และสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การใช้คำศัพท์เฉพาะทางที่ใช้ในการปฏิบัติงานทางด้านอุตสาหกรรม	2.29	0.584	2.53	0.561
- การจัดแหล่งเรียนรู้ในห้องเรียน การศึกษาดูงานทางด้านอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม	2.29	0.608	2.50	0.573
6. ด้านการวัดและประเมินผล				
- สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการใช้ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร การเขียนภาษาไทยตามหลักวิชาการ ที่ประเมินตามสภาพจริง และเหมาะสมกับบริบทนักเรียน	2.41	0.554	2.61	0.515
- การประเมินผลทางด้านคุณลักษณะพื้นฐานทางด้านอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน	2.22	0.608	2.43	0.583
7. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้				
- การพัฒนาครู สัมมนา เชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติในการนำหลักสูตรส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นทางด้านการปฏิบัติงานในเขตระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกไปใช้อย่างเป็นระบบ	2.38	0.600	2.56	0.573
- การติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นทางด้านการปฏิบัติงานในเขตระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกไปใช้เป็นระยะ และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาวิเคราะห์ และพัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น	2.38	0.598	2.56	0.577
- การส่งเสริมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ จากฝ่ายบริหารในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นทางด้านการปฏิบัติงานในเขตระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	2.34	0.592	2.56	0.566

จากข้อมูลสภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ด้านที่พบการปฏิบัติมากที่สุดคือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีความรู้ระดับพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 2.62$, S.D.0.520) ด้านที่พบการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมหรืออุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ($\bar{X} = 2.32$, S.D.0.596) ด้านที่มีระดับความสำคัญมากที่สุดคือ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีความรู้ระดับพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ในระดับขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ($\bar{X} = 2.72$, S.D.0.480)

2.2 ด้านการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา ด้านที่พบการปฏิบัติมากที่สุดคือ การกำหนดโครงสร้างรายวิชา การเรียนการสอนสาระภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 2.72$, S.D.0.465) ด้านที่พบการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติมที่พัฒนาองค์ความรู้ผู้เรียนด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 2.30$, S.D.0.580) ด้านที่มีระดับความสำคัญในด้านการกำหนดโครงสร้างรายวิชามากที่สุดคือ การกำหนดโครงสร้างรายวิชาการเรียนการสอนสาระภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ($\bar{X} = 2.77$, S.D.0.446)

2.3 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ด้านที่พบการปฏิบัติมากที่สุดคือ การกำหนดเนื้อหาสาระของหลักสูตร ที่พัฒนาคุณลักษณะพื้นฐานด้านอาชีพให้กับนักเรียน ($\bar{X} = 2.49$, S.D.0.569) ด้านที่พบการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะภาษาอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 2.10$, S.D.0.686) ด้านที่มีระดับความสำคัญมากที่สุดคือ การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรที่ให้พัฒนาคุณลักษณะพื้นฐานทางด้านอาชีพให้กับนักเรียน ($\bar{X} = 2.63$, S.D.0.522) และการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรที่นักเรียนได้พัฒนาความรู้ควบคู่กับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.63$, S.D.0.522)

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านที่พบการปฏิบัติมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริม และพัฒนาทักษะภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม การเขียนภาษาไทยตามหลักวิชาการ ($\bar{X} = 2.53$, S.D.0.572) ด้านที่พบการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่นักเรียนได้ฝึกทักษะการปฏิบัติงาน การใช้เครื่องมือในโรงงานอุตสาหกรรม ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม หรืองานที่ปฏิบัติในเขตพื้นที่ระบบเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ($\bar{X} = 2.17$, S.D.0.663) ข้อที่มีระดับความสำคัญในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริม และพัฒนาทักษะภาษาไทยที่ถูกต้องเหมาะสม การเขียนภาษาไทยตามหลักวิชาการ ($\bar{X} = 2.53$, S.D.0.522)

2.5 ด้านแหล่งเรียนรู้และสื่อการสอน ด้านที่พบการปฏิบัติมากที่สุดคือ การจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีสื่อการสอน และสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทางภาษาไทย การเขียนภาษาไทยตาม

หลักวิชาการ ($\bar{X} = 2.50$, S.D.0.538) ด้านที่พบการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีสื่อการเรียนการสอน และสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร การใช้คำศัพท์เฉพาะทางที่ใช้ในการปฏิบัติงานทางด้านอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 2.29$, S.D.0.584) และการจัดแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียน การศึกษาดูงานทางด้านอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเพื่อเชื่อมโยงกับการพัฒนาทักษะอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 2.29$, S.D.0.608) ข้อที่มีระดับความสำคัญในด้านแหล่งเรียนรู้และสื่อการสอนมากที่สุดคือ การจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีสื่อการสอน และสร้างบรรยากาศภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้ทักษะทางภาษาไทย การเขียนภาษาไทยตามหลักวิชาการ ($\bar{X} = 2.64$, S.D.0.503)

2.6 ด้านการวัดและประเมินผล ด้านพบการปฏิบัติมากที่สุดคือ สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลทางด้านการใช้ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร การเขียนภาษาไทยตามหลักวิชาการ ที่ประเมินตามสภาพจริง และเหมาะสมกับบริบทนักเรียน ($\bar{X} = 2.41$, S.D.0.554) ด้านที่พบการปฏิบัติการน้อยที่สุดคือ การประเมินผลทางด้านคุณลักษณะพื้นฐานทางด้านอุตสาหกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน ($\bar{X} = 2.22$, S.D.0.608) ด้านที่มีระดับความสำคัญมากที่สุดคือ สร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลทางด้านการใช้ทักษะภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร การเขียนภาษาไทยตามหลักวิชาการ ที่ประเมินตามสภาพจริง และเหมาะสมกับบริบทนักเรียน ($\bar{X} = 2.61$, S.D.0.515)

2.7 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านที่พบการปฏิบัติมากที่สุดคือ การพัฒนาครู สัมมนา เชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติในการนำหลักสูตรส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นทางด้านการปฏิบัติงานในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกไปใช้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 2.38$, S.D.0.600) และการติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นทางด้านการปฏิบัติงานในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกไปใช้เป็นระยะ และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาวิเคราะห์ และพัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ($\bar{X} = 2.38$, S.D.0.598) ด้านที่พบการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การส่งเสริมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ จากฝ่ายบริหารในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นทางด้านการปฏิบัติงานในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ($\bar{X} = 2.34$, S.D.0.592) ด้านที่มีระดับความสำคัญมากที่สุดคือ การส่งเสริมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ จากฝ่ายบริหารในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และการนำหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นทางด้านการปฏิบัติงานในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ($\bar{X} = 2.56$, S.D.0.566) ด้านการพัฒนาครู สัมมนา เชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติในการนำหลักสูตรส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นทางด้านการปฏิบัติงานในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกไปใช้อย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 2.56$, S.D.0.573) และด้านการติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นทางด้านการปฏิบัติงานในเขตระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ไปใช้เป็นระยะ และนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลมาวิเคราะห์ และพัฒนา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ($\bar{X} = 2.56$, S.D.0.577)

3) เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

ผู้วิจัยได้สรุปแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่
ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ได้ดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

ในการกำหนดเป้าหมายในหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหาร คณะครูและบุคลากรควรสำรวจ
ตลาดแรงงาน อาชีพในชุมชนว่าต้องการแรงงานอย่างไร แล้วจึงนำมาตั้งเป้าหมายในการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา ซึ่งจากการสำรวจสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนจำเป็นต้องมีเป้าหมายให้
นักเรียนมีความรู้ขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาไทยเพื่อ
การสื่อสาร และเน้นให้นักเรียนมีองค์ความรู้ ทราบความหมายของนวัตกรรม อุตสาหกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่
นำมาใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ควรเพิ่มจุดมุ่งหมายที่ให้นักเรียนได้มี
ความรู้เฉพาะทางด้านอุตสาหกรรม ช่างฝีมือ ช่างกล ช่างยนต์ และฝึกทักษะทางด้านอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
กับอุตสาหกรรมในเขตระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปต่อยอดในการประกอบ
อาชีพหรือนำไปศึกษาต่อทางด้านสายอาชีพได้

1.2 ด้านการกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา

การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาควรกำหนดโครงสร้างหลักสูตรที่รายวิชาเพิ่มเติม
หรือบูรณาการกับรายวิชาพื้นฐานที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันกับวิชาที่จะสอน เช่น วิชาการงานอาชีพ, วิชาวิทยาการ
คำนวณ เป็นต้น โดยเนื้อหาที่ควรนำมาไว้ในโครงสร้างหลักสูตรคือวิชา ที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องของนวัตกรรม
ใหม่ ๆ สิ่งประดิษฐ์ เทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในงานอุตสาหกรรม วิชาภาษาต่างประเทศภาษาอื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก
ภาษาอังกฤษ เช่น ภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน รายวิชาที่พัฒนาทักษะทางด้านอาชีพให้กับนักเรียน

1.3 ด้านการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา

เนื้อหาสาระการเรียนรู้ควรกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องทักษะ
อาชีพ และทักษะงานด้านช่างที่มาจากการสำรวจความต้องการของชุมชนโดยรอบโรงเรียน กำหนดเนื้อหาสาระ
การเรียนรู้ในหลักสูตรที่สอนภาษาอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ หรือมีการบูรณาการภาษาอื่น ๆ ที่ใช้ใน
โรงงานอุตสาหกรรมมาประกอบกับการเรียนการสอนภาษาไทย ภาษาอังกฤษให้มีความหลากหลาย กำหนดเนื้อหา
สาระเกี่ยวกับนวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ใช้ในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และพัฒนาเพื่อใช้ในโรงงาน

อุตสาหกรรม และวิชาเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยในชีวิต ทั้งนี้การกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ดังกล่าวควรเปิดเป็นวิชาเพิ่มเติมหรือบูรณาการกับวิชาพื้นฐานในโครงสร้างเวลาเรียน

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรสถานศึกษา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง โดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนรู้ที่ฝึกทักษะทางด้านอาชีพ และการร่วมมือกันกับครูโรงเรียนเทคนิคหรือโรงเรียนช่าง ประชาชนชาวบ้าน เพื่อให้ผู้ที่มีความรู้ในวิชาเฉพาะมาร่วมจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน และควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการจากหลากหลายวิชา เพื่อให้นักเรียนนำความรู้ไปค้นคว้า และพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพ

1.5 ด้านแหล่งเรียนรู้และสื่อการสอนของหลักสูตรสถานศึกษา

ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านอุตสาหกรรม หรือทักษะทางด้านอาชีพ เช่น แหล่งเรียนรู้ทางด้านเครื่องมือช่าง แปลงเกษตร ร้านค้าร้านสวัสดิการที่ให้โอกาสนักเรียนได้เรียนรู้การขาย และการทำบัญชี ฯลฯ ส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานกับโรงงานอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโรงเรียนอาชีววะ โรงเรียนพานิชย์ ให้นักเรียนได้เรียนรู้และไปตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน ควรจัดหาสื่อและอุปกรณ์ให้พร้อมสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน หากอุปกรณ์หรือสื่อไม่เพียงพอควรทำโครงการเพื่อขอการสนับสนุนจากโรงงานหรือชุมชนโดยรอบโรงเรียน

1.6 ด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนควรมีการสร้างเครื่องมือในการวัด และประเมินผลที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้ของรายวิชา และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันโดยเฉพาะวิชาที่ใช้ทักษะในการปฏิบัติ เช่น วิชาทางด้านอาชีพ วิชาช่าง การสร้างนวัตกรรม เป็นต้น และจะต้องมีเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน ตรวจสอบได้

1.7 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา

ฝ่ายบริหารส่งเสริมงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ที่จำเป็นในการใช้เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านอาชีพให้กับนักเรียนอย่างเพียงพอ โดยประสานงานขอความร่วมมือกับโรงงาน ชุมชนโดยรอบ เพื่อขอการสนับสนุนในเรื่องของแหล่งเรียนรู้ อุปกรณ์ และผู้สอนในเรื่องของความรู้เฉพาะทาง ควรมีการอบรมพัฒนาครูในเรื่องที่จะเปิดสอน หรือทำวิทยากับโรงเรียนเทคนิคหรือโรงเรียนช่าง หรือเชิญวิทยากรจากโรงงานมี เปิดเป็นคอร์สระยะสั้น เพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ระบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของ

โรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และเพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์งานวิจัย ดังนี้

1) ผลการศึกษาคุณลักษณะพื้นฐานของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก แบ่งได้เป็น 2 คุณลักษณะ คือ 1) คุณลักษณะขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การมีความรู้ขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สามารถเขียน อ่าน พูดสื่อสารเป็นภาษาไทย มีคุณลักษณะในการทำงานมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทน ใฝ่เรียนรู้ ปฏิบัติตามคำสั่งได้ รวมถึงสามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ และ 2) คุณลักษณะเฉพาะ ได้แก่ ความรู้เรื่องช่างขั้นพื้นฐาน การซ่อมบำรุงอุปกรณ์ การทำบัญชีรายรับรายจ่าย การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และทักษะทางด้านงานฝีมือ ซึ่งเป็นคุณลักษณะเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่ต้องการของผู้ประกอบการทางด้านอุตสาหกรรม สอดคล้อง Chalamwong Y. (2012) ที่ได้กล่าวถึงคุณลักษณะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานว่า คุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่งงานในอุตสาหกรรมนอกจากจะต้องมีความสามารถเฉพาะในงานที่ปฏิบัติแล้ว ยังต้องมีความรู้ในเรื่องเครื่องจักร เครื่องมือต่าง ๆ ความรู้ด้านการขาย การตลาด ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ความรู้ด้านภาษา มีทักษะด้านงานซ่อมบำรุง ทักษะที่จำเป็นสำหรับช่าง รวมทั้งมีคุณลักษณะในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความ ขยัน ความตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความมีวินัย ความใฝ่รู้ และความมีจิตสาธารณะ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้เป็นคุณลักษณะที่ควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนที่จะเป็นกำลังสำคัญของแรงงานในอนาคต

2. ผลการศึกษาสภาพความเป็นจริงและระดับความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

สภาพความเป็นจริงและระดับความสำคัญในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่โรงเรียนมีการปฏิบัติตามที่สุดคือให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย และการจัดการหลักสูตรให้นักเรียนมีความรู้ระดับพื้นฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เนื่องด้วยโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงต้องกำหนดโครงสร้างหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ซึ่งได้ระบุสิ่งที่นักเรียนควรเรียนรู้และปฏิบัติได้ รวมไปถึงการจัดการหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบ ๆ บริเวณโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนเหล่านี้ตั้งอยู่ในพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม จึงควรปลูกฝังเรื่องของการรักษาสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการเรียนวิชาการซึ่ง Kruawong Th. (2018) ได้ศึกษาการพัฒนาการรู้สิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้แนวคิดกรีนสะเต็มศึกษาเพื่อให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาทางสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถจัดการแก้ไขและป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ อีกทั้งยังกล่าวว่าสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนที่มีปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม จะกลายมาเป็นปัญหาของชุมชน

และเป็นปัญหาที่กระทบกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ปัญหาเหล่านี้นั้นจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเล็งเห็นถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันของตนเอง นำไปสู่การอยากมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมพฤติกรรมมารับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

ในด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือด้านการเสริมความรู้และทักษะการใช้ภาษาอื่น นอกเหนือจากภาษาไทย การให้ความรู้เฉพาะทางทางด้านอุตสาหกรรม การพัฒนาองค์ความรู้นักเรียนทางด้านนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในโรงงาน เนื่องด้วยโรงเรียนขยายโอกาสไม่มีครูที่จบทางด้านอุตสาหกรรมโดยตรง การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยความรู้เฉพาะทางทางด้านอุตสาหกรรมอาจจะทำให้นักเรียนไม่ได้รับความรู้ที่เพียงพอ ซึ่งการสอนไม่ตรงวิชาเอกของครูส่งผลให้ครูขาดความแม่นยำในเนื้อหาที่สอน ไม่รู้เนื้อหาเชิงลึกทำให้ถ่ายทอดเนื้อหาได้ไม่ดี (Prakhankul V., 2015)

3. การแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก

จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ได้นำเสนอแนวทางดังนี้ หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีองค์ความรู้ในด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่นำมาใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตระยองเศรษฐกิจพิเศษภาค และส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความรู้เฉพาะทางทางด้านอุตสาหกรรม ช่างฝีมือ และฝึกทักษะทางด้านอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมในเขตระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปต่อยอดในการประกอบอาชีพหรือนำไปศึกษาต่อทางด้านสายอาชีพได้ ซึ่งจะต้องใช้ผู้ที่มีความรู้เฉพาะทางในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยการจัดการเรียนการสอนแบบทวิศึกษากับโรงเรียนสายอาชีพ หรือขอเชิญวิทยากรที่มีความรู้จากโรงงานอุตสาหกรรมโดยรอบมาถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chanruam R. (2017) ที่ได้ศึกษาการนำนวัตกรรม “เพิ่มทศอาชีพ 3C” เพื่อพัฒนาทักษะนักเรียนทางด้านอาชีพ โดยร่วมมือกับสถานประกอบการ โรงเรียนสายสามัญและสายอาชีพ มาจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะทางวิชาการควบคู่ไปกับทักษะทางอาชีพ เพื่อให้นักเรียนเป็นเป้าหมายของตลาดแรงงานทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ ทั้งนี้การพัฒนาหลักสูตรทางด้านอาชีพ ควรเป็นรายวิชาเพิ่มเติม และวิชาที่บูรณาการกับรายวิชาพื้นฐาน และวิชาอาชีพนั่นต้องสอดคล้องกับอาชีพที่เป็นที่ต้องการในอนาคต

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า คุณลักษณะพื้นฐานที่กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมต้องการให้นักเรียนที่เรียนจบมีความรู้และนำไปประกอบการทำงานได้นั้นคืองานด้านช่าง ความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือทางด้านอุตสาหกรรม แต่ในสภาพความเป็นจริงในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกนั้น ยังมีการจัดการสอนในด้านความรู้ทางด้านช่าง ความรู้

ทางการใช้เครื่องมือทางด้านอุตสาหกรรมค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่มีครูที่มีความรู้เฉพาะทางในด้านนี้เพียงพอ ควรมีการจัดอบรมครูเพื่อพัฒนาความรู้ให้กับครูผู้สอนในด้านทักษะอาชีพ ความรู้ทางด้านช่างอุตสาหกรรมพื้นฐาน หรือทักษะเฉพาะที่ไม่ได้ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หรือจัดให้นักเรียน ได้ศึกษาดูงานในสถานที่จริงที่เป็นโรงงานโดยรอบสถานศึกษา เพื่อที่จะสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก พบว่า คุณลักษณะที่นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาควรมี มี 2 ลักษณะ คือ คุณลักษณะขั้นพื้นฐาน คือ มีความรู้ในระดับขั้นพื้นฐาน สามารถพูดและเขียนสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้ มีความรับผิดชอบ ความขยัน ความอดทน ซื่อสัตย์ ทัศนคติที่ดี และใฝ่เรียนรู้ สามารถปฏิบัติงานตามคำสั่ง เข้าใจวัฒนธรรมองค์กร และทำงานตามเวลาที่กำหนดและสามารถคิดวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ คุณลักษณะเฉพาะ คือ การมีความรู้ด้านช่าง สามารถซ่อมแซมอุปกรณ์ หรือใช้ซ่อม สิ่งของอย่างง่ายได้ การมีความรู้ในการใช้คอมพิวเตอร์ สามารถจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย และความรู้ด้านการตลาดขั้นพื้นฐาน สามารถเขียน และพูดสื่อสารภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ และมีความสามารถทางด้านงานฝีมือ สภาพความเป็นจริงและระดับความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า โรงเรียนดำเนินงานให้นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารวิชาภาษาไทย และส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ขั้นพื้นฐานมากที่สุด ด้านที่พบน้อยที่สุด คือด้านการให้ความรู้เฉพาะทางด้านอุตสาหกรรมและอาชีพ ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญมากที่สุด คือ การส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาไทยสื่อสาร และการส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ระดับพื้นฐาน และแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้นักเรียนมีองค์ความรู้ในด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรม และฝึกทักษะทางด้านอาชีพต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยด้านทักษะอาชีพที่สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาว่าสามารถนำทักษะที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนไปต่อยอด หรือนักเรียนนำไปใช้ได้จริงมากน้อยเพียงใด
2. ควรมีการวิจัยถึงสภาพปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนที่สอนระดับชั้นอื่น ๆ เช่น โรงเรียนประถมศึกษา หรือโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตพื้นที่ระยองเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ในเชิงลึกเพื่อศึกษาประเด็นที่เป็นปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในภูมิภาคนี้

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา คุณารักษ์. (2543). *พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร Foundations of Curriculum Development*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนา เครือวงศ์. (2561). *การพัฒนาการรู้สิ่งแวดล้อมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้แนวคิดกรีน สะเต็มศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิสรา ใจเชื้อ. (2560). *รูปแบบการเรียนรู้บนฐานทุนทางสังคมเพื่อตั้งรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพรัตน์ อธิพันธ์. (2548). *การศึกษาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้วยวิธีวิเคราะห์ทางกรอบข้อมูล*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยงยุทธ แฉล้มวงษ์ และคณะ. (2555). *รายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย การจัดทำยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม*. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- รัตนา จันทรรวม. (2560). *นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษา เชื่อมโยงสู่อาชีพ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วนิดา ประคัลภ์กุล. (2558). *แนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพการใช้ครูประถมศึกษาที่สอนไม่ตรงวิชาเอก*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนีย์ ภูพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตร*. เชียงใหม่ : The Knowledge Center.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553. *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร เล่ม1*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2545). *กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา : แนวคิดสู่ปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย.
- Chandler, A. T. and Folarin, B. (2018). *Thailand: The Eastern economic corridor [Electronic version]*. International Financial Law Review, 02626969.

TRANSLATED THAI REFERENCES

- Atigkaphan P. (2005). *A study of Educational management efficiency of opportunity education school by the data envelopment analysis*. Degree of master of education, Chulalongkorn University.

- Bureau of academic affairs and education standards. (2010). *Curriculum management guidelines*. Bangkok, Office of the Basic education commission.
- Chalamwong Y. (2012). *A study on preparation of manpower production and development strategy to serve demand in industrial sector*. Thailand development research institute.
- Chanruam R. (2017). *Dual System School management innovation based on the concepts of career-related program*. Degree of Doctor of Education, Chulalongkorn University.
- Jaisue N. (2017). *Learning models based on social capital for encountering economic and social changes in the special economic zones*. Degree of Doctor of Education, Chulalongkorn University
- Kruawong Th. (2018). *Development of upper secondary school students' environmental literacy using green stem education approach*. Degree of master of education, Chulalongkorn University.
- Kunarak K. (2000). *Foundations of Curriculum Development (2nd ed.)* Bangkok, Silpakorn University.
- Phupan S. (2003). *Basic concepts, curriculum creation and development*. Chiangmai, The Knowledge Center.
- Prakhankul V. (2015). *Guidelines for enhancing the utilizing of the major mismatch primary school teacher*. Degree of master of education, Chulalongkorn University.

